

Порядок здійснення експертизи освітніх та просвітницьких програм та іншої психологічно-орієнтованої продукції

*“ЗАТВЕРДЖЕНО” Радою ГС “Національна психологічна асоціація”
Протокол №17 онлайн-голосування від “08” травня 2019 року
Доповнено за результатами перегляду документу від 17.12.2020*

1. В межах Статутної діяльності ГС “Національна психологічна асоціація” (далі – НПА) проводить експертизу освітніх та просвітницьких програм, та іншої психологічно-орієнтованої продукції.

2. Експертиза є добровільною з боку Замовника.

3. Заявка на експертизу подається на офіційну електронну адресу НПА листом за підписом керівника організації, яка є розробником/ власником продукту, або авторів/розробників.

4. Експертиза здійснюється у термін від 1 до 3 місяців від моменту отримання заявки, за наявності у НПА не менше 3-х експертів із відповідного напрямку/сфери діяльності.

5. Склад експертної групи формується Радою НПА та є конфіденційною інформацією для Замовника на експертизу. Доступною є лише текст експертизи та результати голосування Ради НПА. Склад експертної групи може бути розкритим після публікації висновку та з повної згоди усіх учасників експертизи.

6. Експерти здійснюють свою діяльність спільно, формуючи один документ “Експертний висновок”, який і подається на Раду НПА для голосування.

7. Базові критерії, за якими експерти оцінюють будь-який поданий на експертизу продукт:

- Для психологічних інтервенцій: продукт має наукові докази своєї ефективності не нижче рівня C відповідно до Grading of Recommendations Assessment, Development and Evaluation (GRADE)*.
- Для освітніх та просвітницьких програм: продукт містить посилання лише на інформацію, яка ґрунтується на результатах наукових досліджень, кращих визнаних світовою фаховою спільнотою практиках.
- Продукт покращує психологічний добробут особи чи групи осіб, їх психічне здоров'я, або зменшує симптоми психічних розладів та страждання;
- Продукт робить внесок у профілактику психічних розладів та їх ускладнень, сприяє інтеграції людей у спільноту.
- Продукт є безпечним для особи та її оточення, не порушує права людини, не принижує гідність та є відповідним етичним нормам та принципам.

Для експертизи вузькоспеціалізованих програм можуть бути запропоновані інші критерії, які розроблені міжнародними професійними асоціаціями та/або дивізіонам НПА. Замовник попередньо має бути ознайомлений із цими критеріями. Додаткові програми та критерії наведені в додатках.

8. Якщо базові критерії (усі або кілька) виявляються нерелевантними продукту, експертна група формує не менше 3-х релевантних критеріїв, озвучує їх Замовнику. У такому випадку критерії також підлягають затвердженню Радою НПА перед тим, як бути донесеними до Замовника.

9. При подання заявки на експертизу Замовник:

- Просить провести експертизу;
- Надає згоду на оприлюднення інформації про продукцію, її авторів та власників на сайті НПА;
- Надає повний опис продукту та усі супутні матеріали, необхідні, щоб у експертів сформувалося повне уявлення про продукт та його

характеристики. За запитом НПА – надає додаткові матеріали, перелік яких формується експертною групою;

- Наводить аргументи на користь Базових Критеріїв (п. 7-8) у розгорнутому вигляді.

10. Після подання заявки та формування групи експертів відбувається укладання і підписання Угоди про проведення експертизи.

11. Експертний висновок групи експертів (не менше 3-х) затверджується Радою НПА. Якщо замовник експертизи є членом НПА, то представники його організації не беруть участь у голосуванні.

12. За результатами затвердження продукту видається гриф “Схвалено Національною психологічною асоціацією”, який Замовник може розміщувати на своєму продукті разом із логотипом НПА.

13. Вартість експертизи визначається Радою НПА, із врахуванням обсягів роботи з опрацювання матеріалів, наданих Замовником. При цьому, з цієї суми 70% виділяються на оплату праці експертів, 30% – на забезпечення діяльності НПА. Вартість повторної експертизи, у випадку відсутності змін у програмі/продукті складає 50% від повної вартості експертизи, чинної на момент її проведення.

14. Термін дії експертизи – 3 роки від моменту надання статусу “Схвалено”. Через 3 роки, за бажанням замовника, експертиза проводиться повторно, відповідно до чинного на момент подання заявки

Порядку про експертизу.

15. Після отримання продуктом грифу “Схвалено”, його назва та посилання на нього розміщується на веб-сторінці НПА, із зазначенням дати видачі статусу та терміну дії експертизи.

* Grading of Recommendations Assessment, Development and Evaluation (GRADE)

ДОДАТКИ

ДОДАТОК 1

ПОЛОЖЕННЯ

про сертифікацію освітніх програм Дивізіоном «Психоаналітична психологія та психотерапія» Національної психологічної асоціації

1. ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ, ЩО ВИЗНАЧАЮТЬ ВІДПОВІДНІСТЬ ПРОГРАМИ НАПРЯМКУ: ПСИХОАНАЛІТИЧНА ПСИХОЛОГІЯ ТА ПСИХОТЕРАПІЯ;

ПСИХОАНАЛІЗ В ПСИХОЛОГІЇ

У визначенні теоретичної та методологічної площини програм з психоаналітичної психології та психотерапії, зокрема, психоаналізу в психології Експертна група з сертифікації психоаналітичних програм Дивізіону «Психоаналітична психологія та психотерапія» НПА керується наступними положеннями **Директорату освіти Американської психологічної асоціації (АРА)**

<https://www.apa.org/ed/graduate/specialize/psychoanalytic>

АРА визначає, що Навчальні інститути (програми) засновують свої **освітні моделі на різноманітних психоаналітичних традиціях**, включаючи класичний фрейдистський аналіз, его-психологію, об'єктні відносини, Self-психологію, реляційний аналіз, лаканівський психоаналіз, юнгіанський психоаналіз, та нові підходи, включаючи нейропсихоаналіз, еклектичний підхід. Зазначається, що ці моделі постійно доповнюються та переглядаються аналітичним досвідом, клінічними результатами, постійними дослідженнями та досягненнями у відповідній галузі охорони здоров'я та основних наукових областях.

Визначення психоаналізу (згідно Директорату освіти Американської психологічної асоціації -АРА).

Психоаналіз - це спеціальність у психології, яка відрізняється від інших сукупністю знань та підходами до інтенсивного лікування. Він націлений на структурні зміни та модифікації особистості людини. Психоаналіз сприяє усвідомленню несвідомих, дезадаптивних та звично повторюваних зразків емоцій та поведінки, дозволяючи раніше несвідомим аспектам самості бути інтегрованими, що сприяє оптимальному функціонуванню, одужанню та творчому вираженню.

Освітня програма, що подається на сертифікацію повинна спиратися на передові наукові та теоретичні знання, що стосуються напрямку – психоаналіз в психології та **охоплювати коло питань:**

- Теоретичних засад психоаналітичної психології та психотерапії з відповідним висвітленням позицій напрямків психоаналізу / глибинної психології в межах визнаних теоретичних підходів в психоаналізі та психології
- Клінічного, прикладного, філософського психоаналізу, науково-експериментальних досліджень з психоаналізу та психології
- Моделей та технік психоаналітично-орієнтованого інтерв'ювання, діагностики, консультування, психотерапії
- Особистого та дидактичного психоаналізу

- Професійної супервізії, інтервізії, функціонування професійних спільнот, професійного зростання психоаналітиків, психологів / психотерапевтів

Освітня програма може бути спрямована на такі цільові групи:

Зазначається, що психоаналіз розширився з основного фокусу на людині, включивши лікування пар, сімей та груп. Існує велика дослідницька література, що засвідчує успішне психоаналітичне лікування цих груп населення.

Біографічний та культурний аналіз історичних діячів та творів (як художні твори та література...), є предметом психоаналітичного дослідження.

Проблеми, що можуть бути в колі навчання:

Широкий спектр проблем стосунків людей та проблем емоційного здоров'я у дорослих, підлітків та дітей.

Процедури, що можуть бути в колі тем навчання:

Психоаналітична оцінка когнітивного та емоційного функціонування;

Регулярні зустрічі, визначені аналітиком та пацієнтом (питання сетингу та процедур).

Увага до межових станів та послідовна схема лікування.
Дослідження значущих теперішніх та минулих стосунків.
Відносини між аналітиком та пацієнтом, їх складність.

Символічне значення емоційних та фізичних симптомів та систематична інтеграція

інсайтів.

Використання емпатії, вільних асоціацій, активної уяви, аналізу сновидінь.

2. ОПТИМАЛЬНІ СТАНДАРТИ ДЛЯ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ З ПСИХОЛОГІЇ

Експертна група з сертифікації психоаналітичних програм Дивізіону «Психоаналітична психологія та психотерапія» НПА керується **«Оптимальними стандартами для професійного навчання з психології»** <http://www.efpa.eu/professional-development/optimal-standards-for-professional-training-in-psychology> , зокрема:

Теоретичні знання

1.Слід викладати безліч різних теоретичних моделей, оскільки жодна модель не може задовільно впоратися з цілим рядом проблем, з якими стикається професійний психолог.

2.Теоретичні моделі слід розглядати критично, щоб студенти повністю усвідомлювали їх обмеження, а також переваги.

3.Теоретичне викладання має бути інтегровано з практикою.

Навички та компетенції

1.Суттєва практична підготовка має важливе значення

2.Практичне навчання повинно включати досвід у різних обставинах, методах та підходах. Воно повинна включати роботу з окремими людьми, групами та організаціями, а також практику оцінювання, розробки та оцінки програм.

3.Під час навчання слід враховувати етичні міркування.

4.Практичне навчання повинно охоплювати навички спілкування, а також передачу психологічних навичок іншим шляхом викладання, супервізій та консультацій.

5.Як і інші аспекти навчання, практичні навички потребують оцінки та перевірки.

Навчання з проведення досліджень

1.У зв'язку з важливістю оцінювальної практики, а також необхідністю розробляти нові моделі, техніки та програми втручання, оцінка методів прикладних досліджень є дуже важливою.

2.Студенти повинні мати досвід проведення оригінального та незалежного дослідницького проекту в рамках навчання (дипломна робота).

3. ОЦІНКА ЗМІСТУ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ

Щодо **оцінки змісту програми** Експертна група з сертифікації психоаналітичних програм Дивізіону «Психоаналітична психологія та психотерапія» НПА орієнтується на «EFPA Regulations on EuroPsy and Appendices» https://www.europsy.eu/_webdata/europsy_regulations_july_2019_moscow.pdf, з певними уточненнями.

Відповідно, програма повинна передбачати зрозумілу систему психологічних знань стосовно індивідів, груп та суспільства / систем.

EFPA наголошує, що необхідно усвідомлювати різницю між знаннями та навичками, пов'язаними з психологією як пояснювальною наукою, спрямованою на розуміння поведінки людей, а також як технологічною наукою, спрямованою на втручання з метою ефективної зміни поведінки людей. Обидва типи психологічної науки мають також як фундаментальні так і прикладні аспекти (теорії з діагностики та втручання).

Критерії оцінки навчальної програми

Тип вмісту / Предмет	Вимоги	Конкретно перерахувати
Орієнтація	Теорія та методи психології / психоаналізу Історія психології / психоаналізу Огляд галузей в психології / психоаналізі	Конкретно перерахувати на що спирається програма
Пояснювальні теорії /	Наприклад: Загальна психологія Нейро-психологія Психобіологія Когнітивна психологія Диференціальна психологія Соціальна психологія Психологія	Конкретно перерахувати на що спирається

**Технологічні
теорії /
Знання**

Наприклад:
Теорія аналізу даних та
тестів Теорія
анкетування
Теорія оцінки /
діагностики ...

**Пояснювальні
теорії /
Навички**

Наприклад:
Навчання навичкам
оцінювання
Тренінг навичок
співбесіди / інтерв'ю

**Технологічні
теорії /
Навички**

Наприклад:
Навчання з побудови
тестів та анкет /
інтерв'ю ...
Навчання з
індивідуальної та
групової інтервенції

**Методологія /
Знання**

Наприклад:
Вступ до методів: напр.
експериментальні
методи. Якісні та
кількісні методи

**Методологія /
Навички**

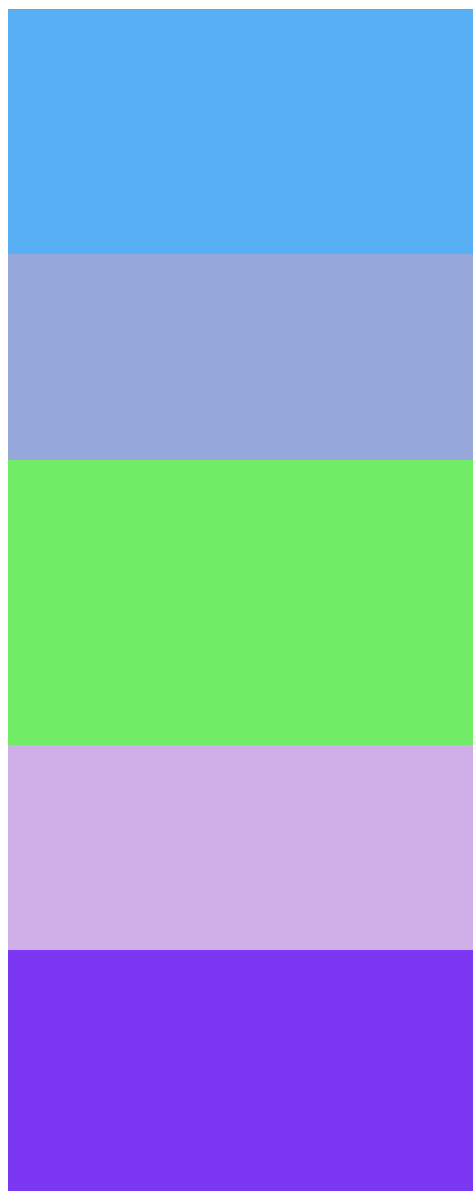
Наприклад:
Експериментальна
практика, Методологічна
та статистична практика
Навчання збору даних,
Якісний аналіз

**Етика /
Знання та
вміння**

Етичні кодекси та
професійна етика

**Академічні
навички**

Збір інформації /
бібліотечно-
бібліографічні навички
Читання / написання
робіт Етика
досліджень

Чи є окремим питанням в
програмі
На які кодекси
посилається

Перерахувати ресурси /
літературні джерела, які
є основними щодо змісту
програми

Чи передбачено
підсумкова наукова /
творча робота

Міждисциплінарні зв'язки програми Наприклад: Гносеологія
Філософія Соціологія
Антропологія

Вказати науки / інші спеціалізації з психології на змісті яких побудовано програму

Підтвердити інформацію списком ресурсів та джерел

Професійні права випускників програми

Наприклад:
Застосування психоаналітичного методу в практиці психологічної діагностики / консультування / психотерапії
Проведення інтерв'язій, суперв'язій
Проваджувати дослідження з психоаналітичної теорії
...

4. ФОРМА АПЛІКАЦІЇ

ПОДАЄТЬСЯ НА ОФІЦІЙНОМУ БЛАНКУ УСТАНОВИ

**Експертна група з сертифікації психоаналітичних програм
Дивізіону «Психоаналітична психологія та психотерапія» НПА**

Номер справи

Дата отримання

Дата призначення розгляду

Склад експертної групи

Віза голови групи

**СЕРТИФІКАЦІЙНА СПРАВА _____
(назва організації)**

**щодо присудження грифу «Сертифіковано Девізіоном
«Психоаналітична психологія та психотерапія» Національної
психологічної асоціації» освітній програмі**

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

ПІБ відповідальної особи
за подання справи

Контактна інформація:
телефон, e-mail

Сайт організації (сторінка
у соцмережах) з
відомостями про
програму та її зміст

Місто, країна

Назва освітньої
програми, вид навчання
(семінар, курс, тренінг,
тощо)

Кількість аудиторних
годин теоретичної
підготовки, кількість
годин самостійної роботи
слухачів

Кількість годин
практичної підготовки

Кількість годин супервізії

Перелік тем програми із
зазначенням кількості
годин аудиторної та
самостійної роботи

Відомості про гаранта
освітньої програми:

- ПІБ
- Освіта, науковий
ступінь, вчене звання,
статуси в професійних
організаціях
- Посада та місце роботи
- Контактна інформація:
телефон, e-mail

Відомості про викладачів / консультантів освітньої програми:

- ПІБ
 - Освіта, науковий ступінь, вчене звання, статуси в професійних організаціях
 - Посада та місце роботи
- Контактна інформація: телефон, e-mail

Відомості про наявність не менше одного повного циклу підготовки за пропонованою освітньою програмою

Інформація про випускників програми (не менше 2 особи), які можуть засвідчити якість надання освітніх послуг

- ПІБ, Контактна інформація: телефон, e-mail

Інша додаткова інформація про програму, її сертифікація в інших установах

Дата подання заявки, підпис відповідальної особи

2. САМООЦІНКА НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ НАЗВА

Тип вмісту / Предмет

Вимоги

Конкретно перерахувати

Орієнтація	Теорія та методи психології / психоаналізу Історія психології / психоаналізу	Конкретно перерахувати на що спирається програма
Пояснювальні теорії / Знання	Огляд галузей в психології / психоаналізі Наприклад: Загальна психологія Нейро-психологія Психобіологія Когнітивна психологія Диференціальна психологія Соціальна психологія Психологія розвитку Психологія особистості Психологія праці та організації Клінічна та психологія здоров'я Психопатологія	Конкретно перерахувати на що спирається програма
Технологічні теорії / Знання	Наприклад: Теорія аналізу даних та тестів Теорія анкетування Теорія оцінки / діагностики ...	Конкретно перерахувати на що спирається програма

Пояснювальні теорії / Навички	Наприклад: Навчання навичкам оцінювання Тренінг навичок співбесіди / інтерв'ю	Конкретно перерахувати
Технологічні теорії / Навички	Наприклад: Навчання з побудови тестів та анкет / інтерв'ю ... Навчання з індивідуальної та групової інтервенції	Конкретно перерахувати
Методологія / Знання	Наприклад: Вступ до методів: напр. експериментальні методи. Якісні та кількісні методи	Конкретно перерахувати на що спирається програма
Методологія / Навички	Наприклад: Експериментальна практика, Методологічна та статистична практика Навчання збору даних, Якісний аналіз	Конкретно перерахувати
Етика / Знання та вміння	Етичні кодекси та професійна етика	Чи є окремим питанням в програмі На які кодекси посилається
Академічні навички	Збір інформації / бібліотечно-бібліографічні навички Читання / написання робіт Етика	Перерахувати ресурси / літературні джерела, які є основними щодо змісту програми Чи передбачено підсумкова наукова / творча робота

Міждисциплінарні зв'язки програми	Наприклад: Гносеологія Філософія Соціологія Антропологія	Вказати науки / інші спеціалізації з психології на змісті яких побудовано програму
Професійні права випускників програми	Наприклад: Застосування психоаналітичного методу в практиці психологічної діагностики / консультування / психотерапії Проведення інтерв'язій, суперв'язій Проваджувати дослідження з психоаналітичної теорії	Підтвердити інформацію списком ресурсів та джерел
	...	Конкретно перерахувати

3. НАВЧАЛЬНИЙ ЗМІСТ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ НАЗВА

Розробник (и):

ПІБ – відомості про кожного

Рецензенти (за наявності)

Мета:

Завдання:

В результаті проходження програми слухач / студент повинен набути такі **компетентності**:

Навчальний матеріал програми структурований за модульним принципом і складається з _____ навчальних модулів, а саме:

- - навчального модуля No1 «Назва»
 - - навчального модуля No2 «Назва»
 - - навчального модуля ...
- СТИСЛИЙ ЗМІСТ ПО МОДУЛЯХ**
Модуль No1 «Назва»

Тема 1. Назва. Перелік понять, підтем.... тощо. Тема N. Назва.
Перелік понять, підтем.... тощо. **Модуль No2 «Назва»**

.....

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ / РЕСУРСИ
ПІДСУМКОВА АТЕСТАЦІЯ (стисло описати процедуру)
ІНШЕ
(за бажанням апліканта)

•